

Elaniketa Järssi küla tähistab väärikalt suurt juubelit

Hiljuti peeti Tamsalu vallas Järssi külas sarikapidu – tähistati puhta vee teemapargi keskusehoone saamist katuse alla. Praegu ei ela külas alaliselt ühtegi elanikku, kuid puhta vee teemapargi rajamise eestvedaja Priit Adler on veendunud, et nii ei jää.

EVA KLAAS
eva.klaas@ajaleht.ee

Puhta vee teemapargi, mille rajamise- ga on OÜ Metsamõisa Arendus ja MTÜ Ökokratt tegelenud jõudumööda alates 2009. aastast, peamine eesmärk on hu- stele tutvustada, kuidas tekib puhas põhjavesi – joogivesi – ja kuidas sõltub puhtast veest elu.

Pargi idee autor ja selle rajamise eestvedaja Priit Adler selgitas, et puhta vee teemapark tuleb karstialale, mis sobib veelaste teadmiste edasiandmiseks hästi. “Võib ju öelda, et vesi tuleb kraanist. Aga kuidas see sinna jõuab? Kaevust. Kuidagi peab see ka sinna saama. Seda kõike tahamegi inimestele selgitada,” rääkis Adler.

Tamsalu ja Järva-Jaani piiril, alal, kuhu teemapark rajatakse, kasvab palju taimi ja liigub loomi ning neidki on kavas külastajatele tutvustada, samuti

loodusega kooseksisteerimist laiemalt. Lisaks kuue metsaonni ehitamisele, 1900 meetri pikkuse kiviaia taastamisele, sihtide puhastamisele ja külatee uuendamisele on lõpetatud mitmeots- tarbelise kivist keskusehoone müüri- tööd ning sellele on pandud ajutine kat- sus.

Hiljuti sai OÜ Metsamõisa Arendus kinnituse, et PRIA kaasrahastab pargi keskuse Eesti Energiast sõltumatu, päi- kese- ja tuuleenergia toimiva elektri- varustuse rajamist, samuti hoone juur- de meelteaia loomist ning selle keldri taastamist.

Priit Adler selgitas, et keskusehoone- st saab eelkõige koht, kus korralda- da koolitusi, teha käsitööd, majutada töötajad, kes teemaparki tutvustama hakkavad. Samuti tahetakse seal pak- kuda külastajatele öömaja- ja toitlus- tuvõimalust.

Eelmise aasta lõpus valmis Järssi kü- la minevikku, sellega seotud inimesi

UHKE ÜKSINDUS

Järssi küla on inimestest tühi ja heal juhul võib seal näha vaid loomade jälgi.

EERO VABAMÄGI

ning praegust olukorda tutvustav film “Paigake Eestimaal – Järssi küla lood”, mille autor on ajalootudeng Ründo Mülts. Varem on noormees vandanud filmi “Võhmuta mõis ja asundus aega- de tuules”. Samuti on Ründo Mülts koostanud põhjalikud uurimistööd Võhmuta mõisast ning Järssi küla ja Metsamõisa mõisa ajaloo; kopsakate uurimuste põhjal, milles leidub and- meid ka juba 350 aasta tagusest ajast, on kavas välja anda raamat.

Ründo Mültsil tekkis huvi ajaloo vastu koolipõlves, 16aastasena avas ta oma kodukohas Päinurmes koduloo- museumi.

Tallinna ülikooli ajalootudengina asus ta uurima Tamsalu valla väikekü- lade ja mõisate minevikku, tal on tek- kinud piirkonna ajaloo ja sealsete ini- meste saatuse vastu ka hoopis süga- vam, isiklik huvi.

Noormees rääkis, et filmi Järssist oli huvitav teha. “Olid olemas huvitavad

inimesed, terviklikult esitatav lugu,” ütles Ründo Mülts. Ta meenutas, kui- das sumpas Fred Jüssiga, kellel side kü- laga, metsades ning intervjueris Jär- sist pärit koorijuhti Kuno Arengut.

Tänavu möödub Järssi küla kirjali- kust esmamainimisest 760 aastat. Aja- loolise teetähise märkimiseks on kavas panna teede ristumis- kohta – üks neist viib Met- samõisa, teine Võhmuta ja kolmas Aavere poole – mälestuskivi.

Lähestikku paikneva- te Järssi, Võhmuta ning Türje küla kokkutulek, mis on ühtlasi juubelipidu, pee- takse augustis Võhmuta mõisa õuel.

Tamsalu vallavanem Toomas Uude- berg kinnitas, et Järssi külas registri jär- gi tõesti elanikke ei ole. Lähedal asu- vad Türje ja Võhmuta on siiski suure- mad: esimeses on umbes 15 ja teises

pool sada elanikku. Kuigi ajalooliste al- likate järgi möödub 760 aastat Järssi kü- la esmamainimisest, võib arvata, et ka naaberküladesse tekkis asustus umbes samal ajal.

“Heameelt teeb, et Võhmuta mõisal on nüüd omanik, kes ikkagi püüab aja- loolisele hoonele vaikselt jälle elu sisse puhuda, heakorratõid on päris tublisti tehtud,” rääkis Uudeberg.

Vallajuht on veendu- nud, et külasid ei saa veel kaardilt maha kanda, kõik käib spiraalina – ku- nagi valmib kindlasti ka puhta vee teemapark kesku- sega Järssis ja muudab kohali- ku elu aktiivsemaks.

See, et inimesed külade ajalugu väärtustavad, teeb Uudebergile hea- meelt. “Järelikult tunnevad ka need, kes siit kunagi läinud, paigaga sidet,” lisas ta.

760
aastat
on Järssi küla
maamunal
püsinud.